ANSWER KEY OF II SEMESTER (SANSKRIT) R3

प्रथमभागः

---

1) C) सुरभेः शापात्

2) A) वसिष्ठस्य आश्रमे   वसिष्ठस्य आश्रमे

3) B) सूर्यवंशे दिलीपः नाम अपत्यहीनः राजा आसीत् ।

4) D) अपत्यस्य अभावात् प्रजाः अनाथाः भविष्यन्ति इति ।

5) A) नन्दिनी

6) C) २१ दिनानि

7) B) गुरोः

8) D) इष्टं वरम्

9) C) रावणः

10) A) वने

11) B) विभीषणः

12) D) सुरक्षिताः प्रसन्नाः

13) C)सकलान् राक्षसान् लङ्कापतिम् रावणम् च अमारयत् ।

14) A) अयोध्यायाम्

15) D) रामस्य

16) B) सीतया लक्ष्मणेन च सह ।

17) C) इत्यत्र

18)A) तत्कर्तव्यम्

19) B) कुत्र

20) D) किमर्थम्

21) C) कस्मै

22) B) पक्त्वा

23) C) अवलम्ब्य

24) B) प्रकृतेः सौंदर्यं

25) A) नञ् तत्पुरुषः

26) C) चतुर्विंशति

27) B) वर्तुलं अवलोक्य जनाः वदिष्यन्ति ।

28) D) रमेशः बसस्थानके तिष्ठति ।

29) B) मीनः

30) C) काकः

31) D) अपायः

32) D) निन्दा

33) B) मनश्चेतो

34) A) पितुः सकाशात्

35) C) श्रद्धया नतमस्तकाः भवन्ति ।

36) D) अन्यत्र

37) B) मल्लेशस्य अर्चकः उत्तमः कीर्तनकारः च ।

38) A) अन्येन

39) C) आचारः

40) B) सज्जनाः

द्वितीयभागः

---

*अधस्तनं गद्यखण्डं पठित्वा प्रदत्तान् प्रश्नान् सूचनानुसारेण संस्कृतभाषया उत्तरत ।
गद्यखण्डं पठित्वा सूचनानुसारेण पूर्णानि व्याकरणशुद्धानि च उत्तराणि आवश्यकानि ।
अपूर्णउत्तरस्य अर्धः गुणः न्यूनः करणीयः । (4)

41) जन्मतः एव प्राप्ता अलौकिकी प्रतिभा, सङ्गीतकलायाम् असीमा श्रद्धा, तस्याः कलायाः साधनायै आवश्यकी उद्यमशीलता इति त्रिगुणाः जितेन्द्रः एकीभूताः आसन्

42) स्वार्जितं सुमहान्तं चिरन्तनं साङ्गीतिकं निधिम् इहलोकरञ्जनार्थं अत्र विहाय एषः महान् सङ्गीततपस्वी ईसवीये १९९८ तमे वर्षे परलोकं गतवान् ।

*प्रश्नानाम् उत्तराणि स्वभाषया लिखत ।
स्वभाषया उत्तरं अपेक्षितम् । भाषाशुद्धता, व्याकरणशुद्धता च एतयोः विषये चिन्तनं कृत्वा गुणाः देयाः । प्रश्नानुसारं उत्तरम् आवश्यकम् । प्रत्येकं गुणद्वयम् ।(2x2=4)

43) आकाशात लटकणाऱ्या कासवाला पाहून गवळी आश्चर्य व्यक्त करतात. त्यांच्यातील एकटा म्हणतो, हा कासव खाली पडला तर आपण वाळा भिजवून खाईन. दुसरा म्हणतो, तळव्याखाली भाजून खाईन. तिसरा म्हणाला घरी घेऊन जाईन व खेचून खाईन.

अथवा

ज्या व्यक्तीच्या अंगी उद्यमशीलता, निर्भयपणा, धैर्य, चांगली बुध्दी, शक्ती व पराक्रम असे गुण असलेल्या माणसाला देव नेहमी मदत करतो .

अथवा

44) कन्या जेव्हा लग्नासाठी योग्य झाली, तेव्हा तिच्या विवाहाच्या हेतुने तिच्यासाठी योग्य वर म्हणून सूर्याला बोलाविले असता तो अतिशय उष्ण आहे असे तिने सांगितले. सूर्याने मेघाची स्तुती केलेली ऐकून त्याला बोलवल्यावर तो सावळा आहे अशी त्याची

सिंह होती. पुढे वन्‍–वाघ अती चपळ व पर्वताळ कठोर असे सांगून तिचे सर्वांची सिंह होती.

अथवा

गोव्यामध्ये पर्यटक आल्यावर येथील प्रकृति सौंदर्याने भारावून जातात. येथील सुंदर, पवित्र देवळे व विस्तीर्ण समुद्रतट त्यांचे मन वेधून घेतात . नारळ, आंबा, काजू, फणस यांच्या बागा पाहून व पोफळीच्या बागेतील शांतता अनुभवून त्यांना आत्मीय सुख मिळते.

*अधस्तनवाक्यानि कः कं प्रति अवदत् इति लिखित्वा पाठस्य नाम च लिखत ।

प्रश्नस्य उत्तरं संस्कृतभाषया अपेक्षितम् । प्रत्येकं एकः गुणः पाठस्य नाम लेखनार्थं एकः गुणः । आहत्य प्रत्येकं गुणद्वयम् ।

45) एतत् वाक्यं कम्बुग्रीवः हंसौ प्रति अवदत् ।पाठस्य नाम– बुद्धिः विनश्यति । (2)

46) एतत् वाक्यं वेदव्यासः शिक्षिकां प्रति अवदत् ।पाठस्य नाम– गोमन्तकदर्शनम् । (2)

*वाक्यांशयोः मेलनं कृत्वा लिखत ।

पूर्णवाक्यं अपेक्षितम् (प्रश्नं उत्तरं च)प्रत्येकं एकः गुणः ।

47) दोनापावला – राष्ट्रिय सागर संशोधनकेन्द्रम् (1)

48) मीरामार – गोवा विज्ञानकेन्द्रम् (1)

*पद्यखण्डं पठित्वा प्रदत्तान् प्रश्नान् सूचनानुसारेण संस्कृतभाषया उत्तरत ।

पद्यखण्डं पठित्वा सूचनानुसारं पूर्णानि व्याकरणशुद्धानि च उत्तराणि आवश्यकानि ।

अपूर्णउत्तरस्य अर्धः गुणः न्यूनः करणीयः ।

प्रश्नाः

49) काकचेष्टा, बकध्यानं, श्वाननिद्रा अल्पाहारी तथा गृहत्यागी च एतानि पञ्च विद्यार्थिनां गुणानां नामानि सन्ति । (2)

50) भोजनान्ते तक्रं, निशान्ते जलम् पिबेत् तथा दिनान्ते दुग्धं पिबेत् । (2)

एकस्य सुभाषितस्य अनुवादं स्वभाषया लिखत (2)

51) भाषाशुद्धता, सन्दर्भः, प्रत्येकं शब्दस्य अनुवादः, व्याकरणशुद्धता च एतेषां विषये चिन्तनं कृत्वा गुणाः देयाः । शुद्धसुभाषितस्य कृते गुणद्वयम् ।

सुभाषितानि पूर्णानि ,शुद्धानि च लिखत । (2)

सुभाषितस्य पूर्ण–शुद्धलेखनं च आवश्यकम् । पूर्णशुद्धसुभाषितस्य कृते गुणद्वयम् ।

52) अन्नदानं परं दानं विद्यादानमतः परम् ।
अन्नेन क्षणिका तृप्तिः यावज्जीवं च विद्यया ॥

53) रविश्चन्द्रो घना वृक्षाः नदी गावश्च सज्जनाः । (2)
एते परोपकाराय युगे देवेन निर्मिताः ॥

54) कोष्ठकात् उचितपदानि चित्वा चत्वारि सार्थकवाक्यानि लिखत । (4)

कोष्ठकात् उचितानि पदानि चित्वा कानिचन चत्वारि व्यावहारिकाणि व्याकरणशुद्धानि च वाक्यानि अपेक्षितानि । प्रत्येकं एकः गुणः ।

ईश्वरः	भक्तान्	रक्षति ।
वयम्	श्लोकान्	लिखामः ।
ते	कार्यम्	कुर्वन्ति ।
यूयम्	वृक्षम्	आरोहथ ।

55) मञ्जूषायां दत्तपदानां साहाय्येन संवादपूर्तिं कृत्वा संवादं पुनः लिखत । (4)

कोष्ठकात् दत्तपदानां साहाय्येन संवादपूर्तिः अपेक्षिता । संवादस्य पूर्णं लेखनम् अपेक्षितम् । प्रत्येकं योग्याय उत्तराय अर्धः गुणः देयः । आहत्य चत्वारः गुणाः

आचार्यः – बालाः! उपविशत !(छात्राः उपविशन्ति) अद्य विद्यालयस्य प्रारम्भदिनं खलु ।

छात्राः – आम् आचार्य ।

आचार्यः – यूयं विरामदिनेषु किं किम् अकुरुत ?

प्रणवः – आचार्य ! अहं कथयामि । अहं कन्याकुमारीम् अगच्छम् तत्र अहं विवेकानन्दस्य स्मारकम् अपश्यम् ।

आचार्यः – उत्तमम् । राधे ! त्वं अवकाशदिनेषु किम् कृतवती ?

राधा – आचार्य ! मह्यम् वन्यप्राणिदर्शनम् अतीव रोचते अतः अहं मम तातेन सह बोण्डला अभयारण्यं गतवती ।

आचार्यः – अतीव शोभनम् अधुना वयम् नूतनं पाठं पठामः ।

56) अधोलिखितानि वाक्यानि घटनाक्रमानुसारं लिखत । (4)

* एकस्मिन् वने एकः विशालः वृक्षः आसीत् ।
* वृक्षे बहवः कपोताः वसन्ति स्म ।
* एकदा ते भोजनस्य अभावात् क्षुधया पीडिताः आसन् ।
* ते इतस्ततः अभ्रमन् किन्तु किमपि न अपश्यन् ।
* अन्ते एकस्मिन् स्थाने ते तण्डुलकणान् अपश्यन् ।
* सर्वे कपोताः तण्डुलकणान् खादितुं प्रसन्नमनसा अधः आगच्छन् ।
* यदा ते तण्डुलान् अखादन् तदा ते जालेन बद्धाः अभवन् ।
* तान् चिन्तितान् दृष्ट्वा तेषां दलपतिः अवदत् ," सर्वे मिलित्वा उपरि गन्तुं प्रयत्नं कुरुत इति"।

57) मम प्रिय उत्सवः अथवा विद्यायाः देवता भारत पुत्रयोः कमपि एकं विषयम् अधिकृत्य अष्टवाक्यानि लिखत ।

एकं विषयम् अधिकृत्य संस्कृतभाषया अष्ट व्याकरणशुद्धानि वाक्यानि लिखत ।
कमपि एकं विषयं आधृत्य अष्ट व्याकरणशुद्धानि संस्कृतवाक्यानि अपेक्षितानि ।
विषयवर्णनानुसारं देयाः गुणाः देयाः ।प्रत्येकं उचितवाक्याय अर्धः गुणः ।